

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 25. marraskuuta 2019
(OR. en)

14457/19

DEVGEN 214
COHAFA 100
ACP 137
RELEX 1091
SUSTDEV 166
ALIM 14
AGRI 568
FAO 53
SAN 482

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	25. marraskuuta 2019
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	13722/19
Asia:	Neljäs tilannekatsaus ravitsemusta koskevasta toimintasuunnitelmasta – Neuvoston päätelmät (25. marraskuuta 2019)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3732. istunnossaan 25. marraskuuta 2019 hyväksymät neuvoston päätelmät ravitsemusta koskevan toimintasuunnitelman neljännestä tilannekatsauksesta.

**Neuvoston päätelmät ravitsemusta koskevan toimintasuunnitelman neljännessä
tilannekatsauksesta**

1. Neuvosto on tietoinen siitä, että nälkä ja kaikenlainen virheravitsemus muodostavat yhden suurimmista esteistä useimpien kestäväen kehityksen tavoitteiden ja oikeudenmukaisen taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen saavuttamiselle¹, sillä huono ravinto luo jo itsessään eriarvoisuutta. Neuvosto panee huolestuneena merkille elintarviketurvaan ja virheravitsemukseen² liittyvät kielteiset suuntaukset ja painottaa, että kestäväen kehityksen tavoitteen 2 saavuttamiseksi eli nälän ja kaikenlaisen virheravitsemuksen poistamiseksi tarvitaan nopeampia toimia. Maailman nälkäongelma on kasvamassa, mikä vuosikymmenten laskevan suuntauksen jälkeen korostaa sitä valtavaa haastetta, jota nälänhädän poistaminen maailmasta vuoteen 2030 mennessä tarkoittaa. Nykyään 820 miljoonaa ihmistä kärsii kroonisesta aliravitsemuksesta.
2. Tällä hetkellä 149 miljoonan alle 5-vuotiaan lapsen kasvu on hidastunut, ja 49:ää miljoonaa samaan ikäryhmään kuuluvaa lasta uhkaa akuutti aliravitsemus. Neuvosto panee hyvin huolestuneena merkille, että lasten kasvun hidastumista vähentävien toimien tulokset ovat taantumassa ja kumppanimaiden ja eri alueiden edistymisessä on eroja erityisesti Afrikassa ja Etelä-Aasiassa. Neuvosto on myös syvästi huolissaan virheravitsemuksen kolminkertaisen rasitteen eli aliravitsemuksen, liikaravitsemuksen ja hivenaineiden puutteen kehittymisestä kaikkialla maailmassa. Vähintään kolmasosa maailman väestöstä kärsii yhdestä tai useammasta virheravitsemuksen muodosta. Samanaikaisesti ilmastonmuutoksen vaikutusten voimistuminen ja ekologiset kriisit kärjistyvät nykyisiä ruokaturvaan ja riittävään ravinnonsaantiin liittyviä haasteita.

¹ Aliravitsemuksesta aiheutuvat taloudelliset menetykset ovat 11 prosenttia BKT:sta Afrikassa ja Aasiassa (tai noin 3,5 biljoonaa Yhdysvaltain dollaria vuositasolla) ja lihavuudesta johtuvat taloudelliset menetykset 2,8 prosenttia koko maailman BKT:sta (eli noin 2 biljoonaa dollaria vuosittain).

² Global report on Food Crisis 2019 <https://www1.wfp.org/publications/2019-global-report-food-crises>. The State of Food Security and Nutrition in the World, heinäkuu 2019. FAO:n, IFAD:n, Unicefin, WFP:n ja WHO:n yhteinen raportti. The State of the World's Children 2019: Children, food and nutrition. Unicef.

3. Neuvosto palauttaa mieleen aiemmat asiaa koskevat päätelmänsä ja EU:n ja sen jäsenvaltioiden vakaan sitoumuksen poistaa nälkä ja kaikenlainen virheravitsemus Agenda 2030 -toimintaohjelman, kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen ja humanitaarista apua koskevan eurooppalaisen konsensuksen mukaisesti sekä pyrkii toteuttamaan oikeus riittävään ravintoon. Neuvosto ilmaisee tässä yhteydessä olevansa tyytyväinen neljanteen tilannekatsaukseen ravitsemusta koskevasta komission toimintasuunnitelmasta³ ja ravitsemukseen liittyvien toimien tehokkuudesta esitettyihin analyyseihin.
4. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat edelleen yhdessä kumppanimaita sekä paikallisia, kansallisia ja alueellisia sidosryhmiä selviytymiskykyisten elinkeinojen luomiseksi, paikallisten elintarvikejärjestelmien lujittamiseksi alueilla, joiden elintarviketurva on puutteellinen, ravitsemusta koskevien tulosten parantamiseksi sekä sosiaaliturvajärjestelmien tehostamiseksi. Kansainvälisen yhteistyön tärkeä tavoite eli investoiminen ravitsemuksen parantamiseen lujittaa fyysistä, kognitiivista ja tuotannollista kykyä sekä parantaa yksilöiden hyvinvointia. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että komissio on toteuttanut 87-prosenttisesti rahoitussitoumuksensa, jonka mukaan ravitsemukseen kohdennetaan 3,5 miljardia euroa vuosina 2014–2020, ja kannustaa jatkamaan pyrkimyksiä tavoitteen saavuttamiseksi kokonaisuudessaan. Neuvosto on tyytyväinen myös siihen, että maissa, jotka ovat ottaneet ravitsemuksen prioriteetikseen, ehkäistään vuoteen 2025 mennessä 4,9 miljoonan lapsen kasvun hidastuminen. Tämä tarkoittaa kiitettävää edistymistä kohti tavoitetta, joka on ehkäistä vähintään 7 miljoonan lapsen kasvun hidastuminen vuoteen 2025 mennessä.
5. Neuvosto on tietoinen siitä, että kasvun hidastuminen johtuu monimutkaisista, useiden eri taustatekijöiden vuorovaikutuksista, ja on tyytyväinen komission tutkimuslaitosten kanssa tekemään yhteistyöhön, jonka avulla pystytään arvioimaan paremmin, miten EU:n apu vaikuttaa kasvun hidastumisen osalta toivottuihin muutoksiin. Neuvosto painottaa tästä syystä, että on tärkeää käsitellä kasvun hidastumista vähentäviä moninaisia tekijöitä, erityisesti tulojen ja sukupuolten tasa-arvon vuorovaikutusta, ottaen huomioon myös naisten oikeudet, päätöksentekomahdollisuuksia sekä työn, terveydenhuollon, veden ja sanitaation saatavuutta. Näiden taustatekijöiden seuranta asianmukaisten indikaattorien avulla on keskeisen tärkeää.

³ 11850/19 – SWD (2019) 321 final.

6. Neuvosto toteaa myös, että on äärimmäisen tärkeää vaalia, edistää ja tukea täysimetystä ja soveltuvaa täydentävää ravintoa sen varmistamiseksi, että toimet puutteelliseen ruokaturvaan ja virheravitsemukseen puuttumiseksi kohdennetaan imeväisikäisiin ja pieniin lapsiin, jotta vuosittain voidaan pelastaa arviolta 820 000 lapsen elämä. Ravitsemus lapsen tuhannen ensimmäisen elinpäivän aikana kaksivuotiaaksi saakka on olennaisen tärkeää lapsen aivojen kehityksen kannalta mutta myös terveyden, hyvinvoinnin, taitojen omaksuminen ja elannon hankkimisen kannalta koko elämän ajan. Neuvosto toteaa tässä yhteydessä huolestuneena, että hedelmällisessä iässä olevien naisten anemiaa esiintyy runsaasti eikä asian ratkaisemisessa ole edistytty maailmanlaajuisesti⁴.
7. Osana kokonaisvaltaista lähestymistapaa terveyteen, sosiaaliturvaan ja koulutukseen ja tiedostaen näiden yhteydet kestäväan kehityksen tavoitteisiin neuvosto korostaa sosiaalisten turvaverkkojen, kuten terveellisten kouluaterioiden, merkitystä eri yhteyksissä, sillä niiden avulla voidaan edistää terveellisiä ruokailutottumuksia ja auttaa poistamaan virheravitsemus sen kaikissa muodoissa.
8. Neuvosto tukee selvityksen päätelmiä ja keskeisiä suosituksia, erityisesti seuraavia:
- a) **Vahvistetaan eri alojen ohjelmien suunnittelua.** Neuvosto painottaa, että lasten kasvun hidastumista on kiireellisesti pyrittävä vähentämään tehostamalla monialaisia, myös terveydenhuollon kattavia, elintarvikejärjestelmään keskittyviä toimia, joissa otetaan huomioon ravitsemusnäkökohdat ja sukupuolten tasa-arvo ja jotka ovat oikeusperusteisia. Tehokkaan ohjelmasuunnittelun lähtökohtana on pidettävä näyttöön perustuvaa muutosteoriaa sekä asianmukaisten indikaattorien käyttöä.
 - b) **Vahvistetaan ravitsemuksen ja sukupuolten tasa-arvon välisiä yhteyksiä.** Neuvosto tähdentää sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen merkitystä suunniteltaessa ja toteutettaessa ravitsemukseen liittyviä ohjelmia niin, että naisten osallistuminen elintarvikejärjestelmiin tuottaa molemminpuolisia hyötyjä ja edistää kaikenlaisen virheravitsemuksen poistamista.

⁴ Global Nutrition Report (2019), <https://globalnutritionreport.org/nutrition-profiles/>

- c) **Kehitetään kansallisten laitosten ja täytäntöönpanokumppaneiden ravitsemukseen liittyviä valmiuksia.** Neuvosto korostaa, että tätä varten tarvitaan nykyistä strategisempi toimintatapa ravitsemuksen liittyvien valmiuksien kehittämiseen sekä järjestelmä, jolla tehostetaan kansallisten ravitsemusstrategioiden, -politiikkojen ja -suunnitelmien toteuttamista.
- d) **Tehostetaan kumppanuuksia jäsenvaltioiden, monenvälisten organisaatioiden, kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja yksityisen sektorin kanssa ravitsemukseen liittyvien toimien toteutuksessa väestön terveystarpeiden perusteella.** Rahoituksen lisäksi kumppanuuksilla tehostetaan kumppanien toimien koordinoitua, täydentävyyttä ja johdonmukaisuutta sekä lujitetaan sitoutumista kansallisiin ravitsemuspolitiikasta käytäviin vuoropuheluihin ja tuetaan myös kansallista tasoa alempana toteutettavia prosesseja.
- e) **Vahvistetaan häiriönsietokykyä lujittamalla humanitaaristen, kehityspoliittisten ja rauhan turvaamiseen tähtäävien toimien yhteyttä ravitsemustilanteen parantamiseksi.** Neuvosto palauttaa mieleen akuutista ja kroonisesta aliravitsemuksesta kärsivien lasten suuren määrän haavoittuvassa ympäristössä ja konfliktiolosuhteissa. Humanitaariset, kehityspoliittiset ja rauhanturvaamistoimet täydentävät toisiaan, ja niiden olisi vahvistettava toisiaan, jotta muuttuviin tilanteisiin pystytään reagoimaan. Neuvosto kehottaa komissiota tarttumaan tilaisuuksiin ja lujittamaan edelleen ravitsemukseen liittyvien kehitysyhteistyö- ja humanitaaristen suunnitelmien välisiä yhteyksiä yhteisöjen kestäväksi edistämiseksi ja virheravitsemuksen tärkeimpiin syihin puuttumiseksi. Katastrofiriskien vähentämistä ja ilmastonmuutoksen vaikutusten sietokyvyn lisäämistä olisi käsiteltävä monialaisena kysymyksenä. Lisäksi neuvosto vahvistaa, että yhteydet aseellisten konfliktien, elintarviketurvan puutteen ja nälänhädän uhan välillä on tiedostettava ja että EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi sitouduttava tehostamaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2417 täytäntöönpanoa.

9. Sen perusteella, että virheravitsemuksen kaikkien muotojen välisistä suhteista on yhä enemmän näyttöä, neuvosto palauttaa mieleen marraskuussa 2018 antamansa päätelmät, joissa komissiota kehoitetaan ehdottamaan vuoden 2010 elintarviketurvan toimintakehyksen sekä vuoden 2013 ravitsemusta koskevan toimintakehyksen tarkistamista. Näin voitaisiin saada pysyviä tuloksia terveellisen ruokavalion ja kestävien elintarvikejärjestelmien edistämisessä ja vahvistaa niitä nopeasti muuttuvassa maailmassa lisäämällä muutokseen tähtääviä, ravitsemusnäkökohdat huomioon ottavia investointeja, samalla kun vähennetään kielteisiä vaikutuksia ilmastoon ja ympäristöön ja vähennetään ja lievennetään ilmastomuutoksen vaikutuksia. Tämä toteutetaan Agenda 2030 -toimintaohjelman hengessä ja sen lähestymistapaa noudattaen. Neuvosto panee tältä osin merkille, että kestävien elintarvikejärjestelmien rakentaminen ja terveellisten ravitsemustottumusten omaksuminen on yksi maailmanlaajuisista kestävästä kehityksestä koskevassa raportissa 2019 määritellyistä toimintatavoista; raportin mukaan keskitetyt ja yhteistyössä toteutettavat eri sidosryhmien toimet voivat jouduttaa kestävästä kehityksestä tavoitteiden saavuttamista.
10. Neuvosto kannustaa komissiota pitämään yllä ja tehostamaan toimintaansa maailmanlaajuisesti, myös kasvua edistävää ravitsemusta koskevassa huippukokouksessa 2020 ja edistämällä YK:n ravitsemusta koskevan toiminnan vuosikymmentä sekä Maailman ruokaturvakomitean vapaaehtoisia elintarvikejärjestelmiä ja ravitsemusta koskevista suuntaviivoista toivottuja kunnianhimoisia tuloksia. Neuvosto kannustaa komissiota myös osallistumaan elintarvikejärjestelmiä käsittelevään YK:n huippukokoukseen vuonna 2021 kestävästä kehityksestä tavoitteen 2 saavuttamisen jouduttamiseksi.
11. Neuvosto muistuttaa myös sitoutuneensa tehostettuun yhteiseen ohjelmasuunnitteluun johdonmukaisuuden ja yhdenmukaisuuden parantamiseksi EU:ssa ja jäsenvaltioissa sen varmistamiseksi, että ravitsemus säilyy EU:n kehitysyhteistyön toimintasuunnitelman ytimessä. Nämä koordinoitujen toimien olisi kohdennettava niille alueille ja niihin maihin, joissa tarpeet ovat suurimmat.